

Rèquiem pel delta de l'Ebre

La condemna a mort del Delta tingué lloc algunes dècades enrere amb la construcció dels pantans de Mequinensa, Riba-roja i Flix

Ara és hora de plorar en saber que una maleïda 'Glòria' ha enderrocat la meua llar i la meua escola

CÈSAR PASTOR DIEZ
Escriptor

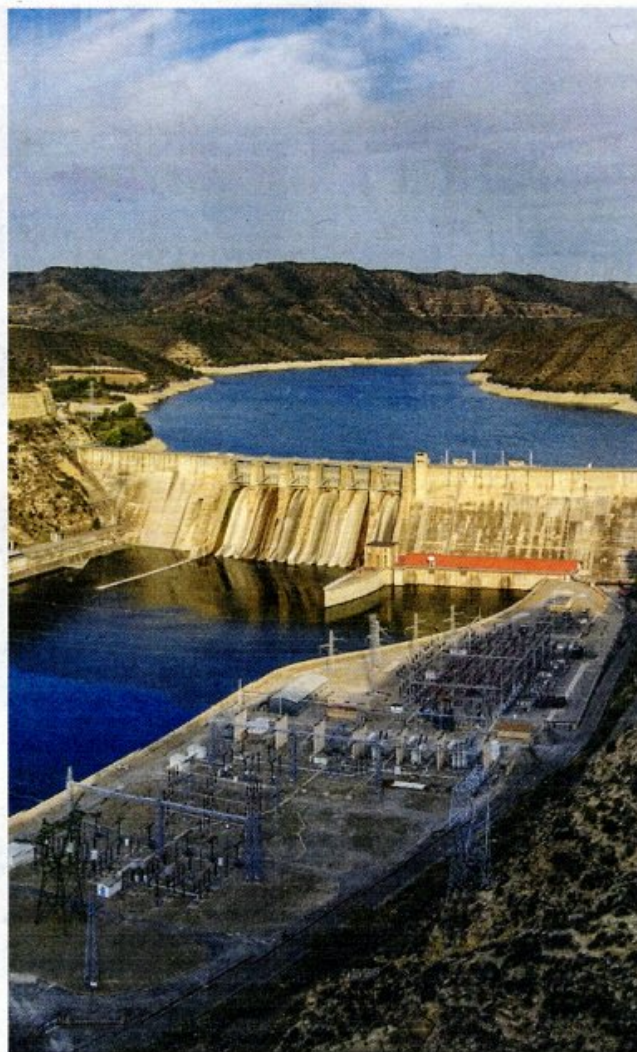
Glòria! Glòria! Ignorem de qui ha estat la idea d'aplicar aquest nom tan carregat de connotacions místiques i celestials a una assassina malparida que ha escampat la desolació i la mort per tota la costa mediterrània i destruït, entre altres coses, el delta de l'Ebre.

Pobre Delta! Estimat Delta! Per a mi el delta de l'Ebre va ésser refugi, jardí d'infantesa, llar, escola, obrador, santuari i alma mater; tot això quan el Delta era un món desconegut no només pels turistes, que encara no existien, sinó també per la majoria dels catalans.

I encara em ressonen a l'oïda com un tamborineig els noms d'indrets tan recordats com el camí del Pas, la Inclusa, el Rampaire, el Groguet, el pont del Carreter, l'Encanyissada, la Duna de les Verges, les platges dels Eucaliptus i de la Marquesa, la Platjola, la Falcada, la franja del Trabucador i molts altres rodals i llogarrets que farien la llista inacabable.

Fins al segle XIX el conjunt del Delta havia estat una selva infecta i malaltissa, hàbitat de bestioles i insectes tàvecs i anòfels, injectors de quartanes i malària de què van ésser víctimes els primers humans que van arriscar-se a penetrar-hi. Aquests foren els colonitzadors afincats al Delta i fundadors dels pobles de la Ribera, el primer dels quals fou Camarles.

Com l'acer, la seva ànima va ésser templada amb els cops de l'infortuni, i no passava un dia sense que els fossars no s'engrandissin amb noves despulles precoces d'aquells herois anònims. La selva es va vèncer i aquella immensa planícia esdevingué una Atlàntida esplendorosa i ubèrrima.

Però de fet, la condemna a mort del delta de l'Ebre no han estat les brufolades de la tempesta 'Glòria', per tal com la tempesta 'Glòria' no ha fet sinó etzibar el tret de gràcia a la planada deltaica. La condemna a mort del Delta tingué lloc algunes dècades enrere amb la construcció dels pantans de Mequinensa, Riba-roja i Flix, els quals van retenir i retenen en llurs profunditats tots els sediments al·luvials que donaven consistència i seguretat física al Delta.

És cert que aquells pantans van donar vida i progrés a les terres altes, però van significar la mort lenta i imparable del Delta. Sigui com sigui, al delta de l'Ebre s'ha produït ara un cataclisme que hi ha deixat l'estampa d'un món esbucat, amb escassos signes de possible ressurrecció.

Totes les coses, a pagès, revesteixen una simplicitat colpidora. Al Delta tot era també colpidor, excepte la brega, el desfici i la mortificació muscular de treballar aquelles terres d'argila sense l'ajut de tractors ni de cap altra màquina, sinó tan sols amb el suport dels cavalls i els ases, considerats i cuidats aleshores com a membres de cada família.

Està clar que estem evocant com era el treball humà al Delta

setanta-cinc o vuitanta anys enrere, quan jo mateix m'hi trobava immers i que paradoxalment va ésser l'època més feliç de la meua existència, possiblement perquè allí, als meus 12 anys, vaig experimentar per primera vegada la fatiga i l'orgull de guanyar-me el pa pels meus propis medis.

I també perquè allí, immigrant com era, vaig aprendre a parlar i escriure la llengua catalana sense que ningú m'hi obligués ni m'ho prohibís. Allí els conceptes com ara el deure, els sentiments, la formació del caràcter, la moral, la solidaritat, etc., s'exercien per instint com si fossin ordres sorgides de la terra, sense imposicions de ningú. L'única jerarquia era l'autoritat del pare qui cada nit durant el sopar explicava la feina que cadascú havia de fer l'endemà, i tots ho acomplien rigorosament.

A l'inici he dit que el Delta va ésser per a mi refugi, llar i escola i santuari. I si hi ha en la meua persona alguna cosa positiva és perquè ho porto gravat en la meua ànima d'ençà que ho vaig aprendre al Delta.

Per això ara és hora de plorar en saber que una maleïda 'Glòria' ha enderrocat la meua llar i la meua escola.